

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Jeff Engelen) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue.

6. Dépôt d'une proposition de loi par M. Fernand Kartheiser

Den Här Fernand Kartheiser kritt d'Wuert fir den Depot vun enger Resolution a vun enger Proposition de loi. Här Fernand Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech wëllt dann ufänke mat enger Proposition de loi. Déi referéiert sech op dat Gesetz, wat mer hunn iwwert de Referendum um Niveau national. Dat ass vum 4. Februar 2005. An Dir wësst, wann ee sech wëllt aschreiwen, fir esou eng Iddi fir e Referendum ze ënnerstëtzen, da muss een op d'Gemeng goen. Do sinn da Lëschten ausgeluecht.

A mir hu geduecht, datt dat eigentlech net méi ganz zäitgeméiss ass. Net, datt mer eppes dogéint hätten, mee mir hunn an der Tëschenzäit eng Rei vun elektronesch Prozeduren, zum Beispill och an e sem Petitiounswiesen hei an der Chamber. An dës Proposition de loi soll eigentlech dann dat Gesetz vun 2005 an deem Sënn amendéieren, datt ee sech och kann elektronesch aschreiwen am Kader vun der Referendumsprozedur, fir dann déi Iddi ze ënnerstëtzen. An deem Sënn wëllt ech lech déi Proposition de loi iwwerreechen.

7771 - Proposition de loi relative à la procédure de collecte des signatures en vue d'un référendum prévu à l'article 114 de la Constitution et portant modification de la loi modifiée du 4 février 2005 relative au référendum au niveau national

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Kartheiser.

7. Dépôt d'une résolution par M. Fernand Kartheiser

Exposé

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR), auteur.**- Dat Zweet betrëfft eng Resolution. An dat huet och mat engem Referendum ze dinn. An zwar wëllt ech hei driwwer schwätzen, ganz kuerz, datt mer an der Institutiounekommissioun jo iwwer Verfassungsännerungen diskutéieren an datt mer eng Situatioun hunn, wou 2018, virun de Walen also, virun den nationale Walen, eng ganz Rei vu Parteien e Versprieche gemaach hunn.

An dat Versprieche war, datt éischstens emol e breen effentlechen Debat soll organiséiert ginn, fir déi proposéiert Verfassungsännerungen an der Effentleckeet ze diskutéieren. An da sollt deem zweete Vote constitutionnel ersat ginn duerch e Referendum. Ech hunn hei d'CSV: „Vor dem ersten verfassungsrechtlichen Votum wird der Verfassungstext in regionalen Diskussionsrunden mit den Bürgern erörtert und durchdiskutiert.“ An da kënnt de Referendum. Fir d'LSAP soll „der neue Verfassungstext allen stimmberechtigten Bürgern“ fir e Referendum virgeluecht ginn. D'Demokratesch Partei idem.

Elo ass et awer esou, datt an där Institutiounekommissioun vun engem Referendum keng Ried méi geet. An dat mécht eis Suergen! Dofir wollte mir hei eng Resolution proposéiere fir ze soen: „Majo, déi Aarbechten, déi mussen enger breeder effentlecher Diskussioun virgeluecht ginn, esou wéi d'Parteien dat de Wieler och versprach hunn!“ An da muss och den Engagement agehale ginn, dee virun de Wale geholl gouf, nämlech datt den zweete Vote constitutionnel net hei an der Chamber ass, mee duerch e Referendum ersat gëtt. Dat ass e Walverspriechen, wat eng Rei Parteie gemaach hunn. A vu datt dovunner am Abléck keng Ried méi geet, fanne mir et ganz wichteg, datt dat elo hei nach eng Kéier kloer gesot gëtt, datt net hannert dem Réck vum Wieler - well esou gesäit et aus -, datt net hannert dem Réck vun de Leit eng Verfassungsännerung gemaach gëtt, mee a voller Transparenz an a Consultatioun mat de Leit an iwwert de Wee vun engem Referendum.

Ech soen lech Merci.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Kartheiser.

Résolution

D'Chamber vun den Deputéierten

- stellt fest, datt d'Aarbechten an der Institutionen- a Verfassungsrevisiounskommissioun vun der Chamber un neie Verfassungstexter séier virukommen;

- erënnert un d'Verspriechen, dat vill Parteie virun den nationale Legislativwalen 2018 ginn haten, fir déi nei Verfassungstexter enger breeder effentlecher Debatt virzeleeën, dono nach Ännerunge virzehuelen an dono, nom éischte konstitutionelle Vott an der Chamber, den zweete Vott iwwert déi nei Verfassung duerch e Referendum ze ersetzen;

decidéiert,

- esou séier wéi méiglech eng breet effentlech Debatt iwwer all Proposition zur Ofännerung vun der Verfassung, am Kader vun deenen Aarbechte fir eng global Verfassungsrevisioun, ze organiséieren;

- d'Resultater vun deene breede Consultatiounen an d'Aarbechten afléissen ze loossen;

- den zweete konstitutionelle Vott iwwer all Revisiounspropositione fir d'Verfassung, déi sech an eng méi global Verfassungsrevisioun aschreiwen, duerch e Referendum ze ersetzen.

(s.) Fernand Kartheiser.

8. 7664 - Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 23 juillet 1952 concernant l'organisation militaire

Elo komme mer zum Projet de loi 7664, enger Ofännerung vum Gesetz iwwert d'Militärorganisatioun. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Stéphanie Empain. Madamm Empain, et ass un lech.

Rapport de la Commission de la Sécurité intérieure et de la Défense

■ **Mme Stéphanie Empain (déi gréng), rapportrice.**- Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, Lëtzebuerg huet sech engagéiert, säin Effort de défense ze erhéijen, fir op 0,6 % vum PIB ze kommen. An dës Regierung verfollegt och méi allgemeng d'Zil, fir d'Kredibilitéit an d'Zouverlässegkeet vu Lëtzebuerg als faire Partner an der NATO a fir d'EU ze festegen.

Als solidaresche Partner an engem Sécherheetsbündnis mussen mer natierlech och an Zukunft derfir suergen, dass mir eisen Effort esou héich halen, dass mer eisen Engagement am Allgemenge kënnen nokommen. Dobäi ass et de Prinzip vum Effort raisonnable, deen eis leet.

Den Effort de défense besteet awer natierlech net just doranner, sech u gréissere Projeten ze bedeelegen, mee d'Arméi selwer muss jo och deementspriechend opgestallt sinn, fir de jeeweilege Missiounen kënnen gerecht ze ginn a fir hiren Deel zum Effort de défense bäizedroen.

An och den NATO Defence Planning Process verlaangt eis esou munches um Niveau vum Personal an der Formatioun vun deem Personal of, soudass och den NDPP eis forcéiert, Adaptatiounen virzehuelen.

Dat bedeit deementspriechend, dass och verstärkt muss an d'Ressources humaines innerhalb vun der Arméi investéiert ginn, an zwar besonnesch um Niveau vun den Offiziéier an den Ënneroffiziéier, dëst fir sécherzustellen, dass mir en héijen operationellen Niveau kënnen oprechterhalen. Dozou kënnt awer och, dass den Accord vun 2019 iwwert d'Aarbechtszäiten an de Repos an der Arméi de Mangel u Personal nach eemol staark verstärkt huet.

Aktuell ass d'Unzuel vun de Posten an de jeeweilege Karriären am Gesetz plafonéiert. Dëse Plaffong ass zënter 2008 net méi aktualiséiert ginn a muss deemno no uewen ugepasst ginn. An dat ass dat, wat mir elo mat dësem Gesetz maachen, fir eise Rekrutementsziler bis 2023/2024 kënnen gerecht ze ginn.

Am Abrëll dëst Joer wäert allerdéngs och dat neit Militärgesetz deposéiert ginn. An dëst gesäit dann eigentlech och keng Plaffonge méi vir. Änlech wéi dat zum Beispill och bei der Police de Fall ass, soll dann an den zukünftege Budgeten eng bestëmmt Unzuel un zousätzleche Poste virgesi ginn.

Wat mer also elo haut hei maachen, ass an deem Sënn eng Tëscheléisung. Mir wëllen der Arméi et erlaben, weider ze rekrutéieren, och ier dat neit Militärgesetz a Kraaft trëtt. A vu dass dat neit Gesetz awer e relativ komplex Dokument ass, wäert dat nach eng Zäitchechen daueren, bis et duerch d'Prozedur ass, soudatt et fir d'Arméi wichteg ass, elo schonn op de Wee vun dëser klenger Gesetzesadaptatioun ze goen. An dofir wollt ech och Merci soen, dass mer dëse Projet haut konnten op den Ordre du jour huelen an dëser exzeptioneller Pleniëre, fir eeben der Arméi ze erlaben, mam Rekrutement virunzekommen.

Wat gesäit d'Gesetz also elo konkret vir? Et geet ëm de Rekrutementsplang vun der Arméi fir den Zäiraum 2021 bis 2024, deen eebe virgesäit, den Effectif vun der Arméi ëm zousätzlech 164 Leit ze erhéijen. Hei handelt et sech souwuel ëm militärescht wéi och ëm zivillt Personal. An obwuel, wéi scho gesot, den Taux d'encadrement, also vun de Militaires de carrière, muss no uewe geschrauft ginn, gëtt och zivillt Personal rekrutéiert. Allerdéngs, wa mer dovunner schwätzen, 45 Leit pro Joer ze rekrutéieren, da sinn dat 15 Leit zivillt Personal an 30 Militaires de carrière.

Dëse Projet de loi ass den 10. September 2020 deposéiert ginn. Den 12. Oktober huet d'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics hiren Avis dozou ofginn a si huet sech virun allem preoccupéiert gewisen iwwert de Fait, dass uviséiert gëtt, méi um Niveau vun de Carrières supérieures wéi bei de Carrières inférieures ze rekrutéieren. An hei krute mer awer och an der Kommissioun erkläert, dass et eeben esou ass, dass déi geplangt Adaptatiounen, déi elo virgeholl ginn, eeben den zukünftege Besoinen um Terrain, souwuel um Niveau vun der Planifikatioun wéi och vun der Exekutioun, Rechnung droen. An ausserdeem ass et och esou, dass dee Ratio sech och nach wäert relativéieren, well aktuell d'Carrières inférieures hire legale Plaffong nach net erreecht hunn an deemno do souwisou nach Sputt no uewen ass.

De Staatsrot huet säin Avis den 11. Dezember ofginn an en huet hei keng Opposition ausgeschwat. De 4. Februar hu mir de Projet an der Verdeedungskommissioun analyséiert an de Rapport dunn och den 9. Februar ugeholl.

Domadder ass mäi mëndleche Rapport fir haut ofgeschloss. Da bleift mer am Fong geholl just nach, der Arméi ze wënschen, dass se hir Rekrutementsziler erreecht an hir Campagne erfollegräich wäert verlafen.

Ech soen lech alleguerte Merci fir déi gutt Zesummenaarbecht an der Kommissioun an dass mer dat esou séier konnten op de Wee bréngen. Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren a ginn natierlech och den Accord vun eiser Fraktioun.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- An ech soen der Madamm Rapportrice Stéphanie Empain Merci.

Ech ginn d'Wuert direkt weider un den éischten ageschriwwene Riedner, den honorabelen Här Jean-Marie Halsdorf. Här Halsdorf, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).**- Merci, Här President. Ech wollt der Rapportrice Merci soe fir hiren effektiv gudden schréftlechen a mëndleche Rapport. An et ass kloer, dass dëse Projet de loi iwwert d'Organisation militaire vun eiser Arméi de militäreschen an ziville Kader op den Horizont 2024 festleet. Et ass schonn eng Demarche, déi novollzéibar ass. 2014 hu mer decidéiert, datt mer wëllen eisen Effort de défense héijen, um Sommet zu Wales vun der NATO. An dat geschitt dann haut och hei.

An ech gesinn, mengen ech, heiran och e Moyaen, fir d'Arméi méi attraktiv ze maachen, nämlech duerch eng Reorganisatioun vum personelle Kader.

Gutt, et gëtt invoquéiert, mir hätten nëmme 25 % Encadrement vun de Leit. Ech weess net, wat dat heescht. Mir sinn eng kleng Arméi. Mir maache praktesch all eis Missiounen mat Noperen, mat de Belsch meeschstens, a mir kënnen mol kee Bataillon opstellen. Dofir mengen ech, dass déi 25 % vun Encadrement, dass dat net onbedéngt en Argument ass, obschonn et mech awer géif interesséieren, wéi dat soll an Zukunft elo geschéien.

Dat heescht, Här Minister, wa mer elo méi encadréieren, kënnt Dir eis da vläicht an deenen nächste Méint eng Kéier an der Chamber déi Projektionen, déi et do gëtt, iergendwa matdeelen? Dat wär net schlecht. Da gesäit d'Kommissioun och, wéi d'Arméi sech dann do wëllt opstellen.

Ech wëll kloer soen: D'CSV ënnerstëtzt prinzipiell dësen numeereschen Ausbau. Mee wat heescht dat qualitativ, dësen Ausbau? Dat heescht, d'Arméi soll jo méi attraktiv ginn - ech hunn et gesot -, an do stelle sech awer da Froen beim Rekrutement. An déi ginn d'ailleurs och a verschiddenen Avisen opgeworf. D'Fro ass: Kréie mer genuch Leit als Offiziéier, genuch Leit als Ënneroffiziéier, genuch Leit als Kapereel? A wéi schreift d'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics: an der Carrière inférieure géife mer keng Leit fannen! Ech mengen, do ass et derwäert, dass Der vläicht eng Analys maacht, ...

■ **Une voix.**- O.

■ **M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).**- ... dass Der eng Analys maacht a kuckt, wouduerch dat ass, dass mer déi Leit net fannen.

Tatsaach ass och, wann ech richtig informéiert sinn, dass zum Beispill, wat d'Offiziéier ugeet, mer e Kader vun 80 Leit hunn de Moment. Déi sollte mer hunn. Et sinn der awer nëmme 66 do! Dat heescht:

Hu mer elo e Plang fir ze rekrutéieren, fir am Fong geholl méi Leit an d'Arméi ze kréien?

An iwwerhaupt, d'Iddi vun deem „Waasserkapp“, dee kéint entstoën, déi dann och opgeworf gëtt vun der Chambre des fonctionnaires: Wat ass dee wäert? Ech weess et net. Vlächicht kënnt Der eis do och e puer Detailer derzou ginn.

Wéi deem och ass, de Rekrutement muss moderniséiert ginn. D'Arméi muss méi Flexibilitéit kréien. An et muss och gekuckt ginn, wie wat decidéiert. Dat heescht, decidéiert elo hei d'Arméi, wien agestallt gëtt, oder mécht d'Defense (veuillez lire: mécht d'Direction de la défense) dat selwer? Dat ass fir mech och wichteg, dat ze wëssen.

Wat wichteg ass fir eis alleguerten, dat ass, dass mer e globalen Image fir eis Arméi opbauen, wou Transparenz a Kommunikatioun am Mëttelpunkt stinn. Mir brauchen am Fong geholl effektiv eng zukunftsfit Struktur, an dëst Gesetz, mengen ech, ass de richtige Wee dohinner. Duerfir ënnerstëtze mir et och.

An ofschléissend vlächicht nach eng Suerg, oder e Gedanken: Wa mer jo eng nei Attraktivitéit an eis Arméi misste kréien, op déi mer sollten houfreg sinn, da muss d'Politik och d'Arméi méi an d'Mëtt vun der Gesellschaft féieren an net ënner „ferner liefern“ behandeln. Ech wëll net soen, dass dat elo geschitt ass. Mee et ass wichteg, dass mer an déi Richtung ginn, dass mer am Fong geholl aus eiser Arméi eng wierklech Biergerarméi maachen, mat där sech d'Leit e bëssen identifizéieren; en neien Image, e positiivt Arméibild. Ech mengen, esou gëtt d'Arméi méi attraktiv a si fënnt d'Ënnerstëtzung vun eiser Gesellschaft.

Merci.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Halsdorf. An d'Wuert geet direkt weider un den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Gusty Graas (DP).**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, d'Lëtzebuurger Arméi gouf den 30. November 1944 duerch en Arrêté grand-ducal gegrént a si hat ee Joer méi spët, am November 1945, u sech hiren éischte gréisseren Asaz. An zwar war dat d'Besetzung vu friemem Territoire. Mir hunn deemools zwee Bataillounen op Bitburg geschéckt, fir u sech eng Sträif zwëschent der Our, d'Sauer erof bis op d'Musel ze besetzen.

Firwat soen ech dat elo hei? Dat kléngt vlächicht e bëssen anachronistesches, et ass et op eng Manéier och, mee ech soen dat aus deem ganz einfache Grond: well een dorunner awer gutt gesäit, wéi sech d'Arméi entre-temps entwéckelt huet. Et ass déizäit natierlech nach keng UNO ginn, et ass nach keng NATO ginn, et ass nach keng Europäesch Unioun ginn. An haut si mer an engem ganz aneren Szenario. Haut sti mer natierlech viru ganz aneren Erausforderungen. Mir brauchen haut eng modern Arméi. Mir brauchen eng Arméi, déi dem Zäitgeescht ugepasst ass. An, wat virduen och hei richtig vu mengem Virgänger gesot ginn ass, mir mussen versichen, eeben och d'Image de marque vun der Lëtzebuurger Arméi no baussen nach besser duerzestellen.

D'Arméi huet u sech do e gewëssene Problem, dat ass richtig. Ech wëll elo kengem ze no trieden, mee deenen Hyperpazifiste soll awer trotzdem mol erkläert sinn, datt haut e moderne Rechtsstaat och net méi ouni eng Arméi auskënnt. Firwat? Majo, eng Arméi ass net an éischter Linn do, fir Krich ze féieren, mee eng Arméi ass an éischter Linn do, fir e Krich ze verhënneren.

An da kommen eng ganz Rei aner Entwécklungen derbäi. Ech hu virdu gesot, datt et nach keng UNO, keng NATO an och keng Europäesch Unioun Enn oder Mëtt de 40er-Jore ginn ass. A grad do si mir als Lëtzebuurger Land gefuerdert. Grad do kënnen mir u sech e wichtige Bäitrag leeschten. A mir mussen deen och leeschten, besonnesch um Niveau vun der NATO - mee herno kann ee bei deem anere Projet de loi nach eng Kéier kuerz drop zrëckkommen. Mee et ass awer wichteg, datt Lëtzebuerg säi Bäitrag leescht. A mir sinn do net onbedéngt am viischte Peloton. Ech mengen, dat wësse mer alleguer, datt mer nach ganz grouss Efforte mussen maachen.

Deen heite Projet de loi dréit vlächicht an engem ganz bescheidene Mooss dozou bäi. Dat ass och richtig. Ech fannen et och gutt, datt mer zu dësem Zäitpunkt, wéi gesot, déi Plaffongen elo no uewen adaptéieren, well mer eeben en attente vun deem neie Gesetz awer schonn d'Méiglecheet mussen kréien an eis och ginn, fir zousätzlech Leit ze rekrutéieren.

Wa mer natierlech iwwert de Rekrutement schwätzen, da mussen mer eis och Gedanke maachen: Wou fanne mer déi Leit? Wéi fanne mer déi Leit? Et ass virduen hei gesot ginn, datt mer virun allem an der Carrière inférieure e bësse méi Problemer hunn. Wann ech de Minister gutt verstanen hu bei deene leschten Aussoen, déi e gemaach huet, schéngt dat

awer elo de Moment manner de Problem ze sinn. Mee nichtsdestotrotz wäert et awer zousätzlech och an Zukunft nach e Problem bleiwen.

Wou mir jiddefalls gesot ginn ass, datt nach méi Schwieriegkeete bestinn, dat ass um Niveau vun der Carrière supérieure, der Offiziéeschkarriär, datt et do och net einfach ass, Leit ze rekrutéieren. Mir mussen also déi Beruffer nach méi populär maachen, nach méi interessant maachen, well et sinn ouni Zweifel ganz interessant Beruffer.

Mir wäerten, wéi gesot, wann dat neit Militärgesetz hei deposéiert gëtt - dat schéngt mer jo dann am Abrëll elo ze sinn -, natierlech och d'Méiglechkeet kréien, eis méi am Fong iwwert d'Entwécklung vun der Lëtzebuerger Arméi ze ënnerhalen. Dat ass haut elo net onbedéngt d'Plaz hei, obwuel mer jo schonn deelweis d'Geleeënheet haten, wéi de Minister respektiv och d'Arméifeierung eis jo schonn eng Rei Detailer hei an enger Sitzung vun der Kommissioun ënnerbreet hunn. Déi war awer gréisstendeels ënner Huis clos, an dat wëll ech selbstverständlech och hei respektéieren. Mee do goufe schonn eng Rei interessant Pisten opgezeechent. An dat hei erlaabt eis et jiddefalls, awer nach méi e fundamentalen Debat iwwert d'Entwécklung vun der Lëtzebuerger Arméi ze féieren.

Ënnert dem Stréch, wéi gesot, ass dat heiten an eisen Aen e gutt Gesetz. Mir schafen d'Méiglechkeet, fir 168 zousätzlech Leit an d'Arméi ze kréien. Domadder wäerte mer also den Effectif, plus ou moins, deelweis erhéijen; obwuel mer eis och net ze villen Illusiounen sollen hignn, well mer eebe wëssen, datt et gewësse Rekrutementsproblemer gëtt.

Ech wëll ofschléissend selbstverständlech den Accord vun der Demokratescher Partei ginn an awer och der Madamm Empain nach Merci soe fir déi verschidde Rapporten, a virun allem dee mëndlechen, dee se eis haut hei ënnerbreet huet. An ech soen lech Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Graas. D'Wuert geet weider un déi honorabel Madamm Lydia Mutsch. Madamm Mutsch, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Lydia Mutsch (LSAP)**.- Merci, Här President. Och mir begrëssen deen heite Projet. Mir hunn, genee wéi meng Virriedner, hei d'Méiglechkeet, ganz kuerz zu dësem Projet Position ze huelen, well mer e gewinnt gudden an ausféierleche Rapport vun der Rapportrice, der Presidentin vun eiser Kommissioun, kritt hunn.

Et sinn zwou Haaptaussoe ronderëm dëse Projet hei ze maachen. Zum engen, an dat gouf schonn hei erausgeschickt, gëtt et eis d'Méiglechkeet, fir eis als fiabele Bündnispartner an engem internationale Kontext ze presentéieren. Mir sinn e solidaresche Partner. Mir hunn Engagementer geholl a se spigele sech an eisen Defense-Efforten erëm. Mir hunn do och Projektiounen an d'Zukunft gemaach, wéi mer dës Efforte wëlle weiderféieren. Dat ass fir eis ganz, ganz wichteg.

Bon, d'Exigenze vun der NATO, vun där mir en Deel sinn, sinn natierlech fir e klengt Land wéi Lëtzebuerg ëmmer eng Erausforderung. Dat hu mer scho ganz oft hei kënne soen. Mee et ass awer eng Erausforderung, där mir wëlle gerecht ginn.

A fir eis als LSAP gehéiert do och ëmmer derzou, fir eisen Engagementer och esou gerecht ze ginn, dass déi Fraen a Männer, déi an enger Arméi schaffen, valoriséiert ginn an dass mer och derzou bäidroen, fir hir Aarbechtskonditiounen ze verbesseren. Wann deemno d'Arméi plangt, fir d'Period 2020 bis 2024 45 Leit pro Joer anzustellen, dann ass dat net nëmme wichteg, fir am internationale Kontext dozou eng Upassung ze maachen, mee et ass och, fir kënnen hire Besoine gerecht ze ginn. Ënner anere, an dat gouf och hei als Beispill genannt, fir d'Aarbechtszäiten an och d'Rouzäiten an der Arméi kontinuéierlech kënnen ze verbesseren an och ze respektéieren. Fir eis ass dat och eng wichteg Saach, well d'Arméi kann ëmmer nëmmen esou gutt schaffen, wéi mer d'Aarbechtskonditiounen vun hire Leit kontinuéierlech verbesseren. Dofir begrëisse mir deen heite Projet, och well doduerch séchergestallt ass, dass eis Arméi personell gutt opgestallt gëtt.

Eng kleng Remark vläicht nach dozou: De Minister huet eis an der Kommissioun gesot, dass de Rekrutement relativ gutt virukënn; well et ass jo net näischt, wat mer eis virgeholl hu fir déi nächst Joren. Dat erlaabt eis och, mat deem heite Gesetz, fir eis Arméi vläicht méi attraktiv ze maachen a vläicht och méi spezifesch an zousätzlech Fraen ze cibléieren an domadder och den Taux vun de Fraen an der Arméi eropzesetzen. Och op deem Wee ginn zousätzlech Efforte gemaach, hu mer d'Zousécherung kritt, wat mir als LSAP begrëssen.

Wéi mäi Virriedner, den Här Graas, scho gesot huet, waarden och mir op dat neit Militärgesetz, wat elo ronderëm Ouschtere wäert deposéiert ginn a wat eis et dann erlaabt, d'Eropsetze vun den Effectiver a méi en allgemenge Kontext ze setzen: Wéi sti mir do als Arméi? Wéi artikuléiere mir eis an Zukunft an

där Bündnispartnerschaft? Wéi positionéiere mir eis an der NATO-Strategie 2030? Wéi eng nei Akzenter wëllt eis Arméi fir eist Land setzen? Mir hu gesinn, dass grad an der rezenter Pandemie net nëmmen de Volet Defense ganz wichteg ass, mee och den Engagement fir d'Zivillbevölkerung. An dofir ass et wichteg, d'Grondakzeptanz fir eis Arméi an Zukunft an d'Luucht ze setzen.

Dovunner ofgesi läit et mir um Häerz, fir den Accord vun eiser Partei mat op de Wee ze ginn, net ouni ze betounen, dass et wichteg ass, eis Arméi personell gutt opzustellen a fir gutt Aarbechtskonditiounen ze suergen.

Ech soe Merci fir d'Opmierksamkeet.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Madamm Lydia Mutsch. An da wier et um honorabelen Här Fernand Kartheiser.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR)**.- Jo, Här President, villmools merci. Ech mengen, ech kann et relativ kuerz maachen. Ech wëll der Madamm Empain mol fir d'éischt Merci soe fir hire ganz komplette Rapport. An ech wëll soen, datt mir als ADR dee Projet de loi hei ënnerstëtzen.

Aus perséinlecher Erfahrung kann ech just soen, datt d'Arméi wierklech eng fantastesch Erfahrung ass. Ech hat déi Chance, eelef Joer do dran ze sinn. An ech muss soen, datt déi Erënnerungen an déi Erfahrungen, déi een an där Zäit mécht, op kenger anerer Plaz, a kengem anere Beruff kënne gemaach ginn. Et ass wierklech an engem gewëssene Sënn en Abenteuer an eppes, wat et wierklech derwäert ass ze liewen. Wann also jonk Leit eis elo nolauschteren an nach net wëssen, wouhin se sech sollen orientéieren, dann ass d'Arméi sécher eng Optioun.

D'Madamm Mutsch huet gesot an hirer Ried, et sollt een dat valoriséieren. Jo, et muss een et valoriséieren! Wien an d'Arméi geet, ass bereet, säi Liewen ze gi fir eis Heemecht. Dat ass eppes, wat een einfach muss als Gesellschaft unerkennen, muss als Politik unerkennen, an et muss valoriséiert ginn. An dat heescht och, datt mer müssen driwwer nodenken, wat mer deene jonke Leit wëllen offréieren, déi dee Sacrifice fir eis alleguer bereet sinn ze maachen.

An da musse mer och erëm nodenken - well et leider ofgeschaaft ginn ass - iwwert den Droit d'exclusivité, den Droit de priorité, fir deene Leit eng Plaz ze offréieren herno, wann hir Déngschtzäit fäerdeg ass. Well et ass einfach esou, datt et wichteg ass, och wann ee sech engagéiert, fräiwëlleg a mat Idealismus, fir eise Land ze déngen, datt een awer muss u seng Zukunft denken an awer muss geséichert Perspektiven offréiert kréien. An et kann een net higoen an nëmmen d'Arméi plazeméisseg ausbauen. Wat mer ausdrécklech begrëssen! Mir brauchen dat, aus ganz villen Ursaachen. Mee et muss een och konsequent sinn, a wann ee seet: „Mir musse valoriséieren“, muss een dat och bis zu Enn denken an déi néideg Moosnamen huelen, fir deene Leit och Méi ze soen an eng Plaz herno opzemaachen, wa se d'Qualifikatiounen erfëllen natierlech.

Dat gesot, mir ënnerstëtzen als ADR dës Initiativ. Mir wäerten nach dacks d'Geleeënheet kréien, iwwert d'Arméi ze schwätzen, och iwwert de Rekrutement, och iwwert déi Personalproblemer. Mee dëse Schrëtt, deen d'Regierung elo haut proposéiert, dee fënnt eisen Accord.

Ech soen lech Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Kartheiser. An da kritt d'Wuert den honorabelen Här Marc Baum.

■ **M. Marc Baum (déi Lénk)**.- Merci, Här President. Mir wäerten dëse Projet net matstëmmen. Net, well mer géint d'Schafung vun öffentlechen Aarbechtsplaze sinn. Och net, well mer et net gutt fannen, datt méi Aarbechtsplazen an deem Secteur och zu besserer Rouzäiten et cetera féieren. Och net, wëll mer prinzipiell géint d'Arméi sinn, mee aus zwee Grënn:

Éischstens, an d'Madamm Rapportrice ass e puermol dorop agaangen, ass dat hei een Deel vun deem sougenannten Effort de défense, zu deem Lëtzebuerg sech am Kader vun der NATO verpflichtet huet. Dir wësst alleguer, datt mir dozou eng ganz kritesch Haltung hunn.

An zweetens sinn natierlech och méi Effectiver en Deel vun där Neiausrüstung vun der Arméi, déi op eis duerkënn a wouzou den Här Graas och schonn zu Recht gesot huet, datt mer hei an der Chamberskommissioun eng Presentatioun kritt hunn, a wéi eng Richtung dat kéint goen. Eppes, wou mir mengen, datt och deemnächst awer sollt en Debat kënnen driwwer gefouert ginn, well dat sinn awer Direktiounen, mat deene mir op jidde Fall esou net eent zu eent kënnen averstane sinn. An aus dësen zwee Grënn wäerte mir dëse Projet net matstëmmen.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Marc Baum. An als leschte Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen agedroen.

■ **M. Marc Goergen (Piraten)**.- Merci, Här President. Merci dem Stéphanie Empain fir dee gudde Rapport.

Mir sinn och e bësse méi kritesch agestallt als Piraten. Et ass awer och esou, dass mer déi eenzel Froen, wou mer nach e bësse Bauchwéi haten, an der Kommissioun gestallt hunn. An ech muss soen, den Här Minister huet se zu eiser Zefriddenheet beäntwert, soudass mir och haut wäerten dëst Gesetz matstëmmen.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Verdeedegungsminister François Bausch.

Prise de position du Gouvernement

■ **M. François Bausch, *Ministre de la Défense***.- Merci, Här President, an och allen Deputéierte fir hir Interventioun. Et sinn e puer Froe gestallt ginn, déi ech wollt kuerz beäntwerten. Fir d'éischt awer emol der Madamm Empain merci fir hire gudde schrëftlechen a mëndleche Rapport.

Déi éischt Fro, déi war vum Här Halsdorf gestallt ginn. Dat war, fir sech ze froen, wéi de Plang ausgesäit fir déi nächst Joren, och op Basis vun deem, wat mer an der Kommissioun jo diskutéiert haten am Kader vum NATO Defence Planning Process. Et ass esou, datt Der méi en Detail wäert kréien driwwer, wa mer d'Kadergesetz deposéieren. Dat kënnt, mir sinn an deene leschten Diskussiounen. Ech hunn nach e puer Diskussionsronne mat de Gewerkschaften, déi ech wëll féieren, an da wëlle mer den Text fäerdeg maachen. Ech géif soen, spéitstens no der Ouschtervakanz misst en an de Regierungsrot kommen, da kënne mer dat am Detail kucken.

An och zu Ärer Fro zum Rekrutéieren, wéi dat geet: Et ass esou, datt natierlech d'Arméi eng wichteg Roll muss spille bei der Rekrutéierung, logescherweis. An et ass och esou, datt awer d'Defense matagebonnen ass. Et gëtt eng Rei Kommissiounen, déi herno de Rekrutement decidéieren, an do ass och d'Direktioun D7 dra vertrueden, also, de Ministère ass do vertrueden.

Zu der Attraktivitéit: Ech mengen, wou mer eis ganz vill erwaarden, dat ass natierlech am Kader vun deem neie Gesetz, do wäerte mer jo déi nei B-Karriär aféiere bei der Arméi. A mir erhoffen eis natierlech, änlech wéi bei der Police, datt dat e groussen Attrait zousätzlech wäert sinn, well da Leit mat Première eng aner Perspektiv hunn, wa se sech melle fir d'Arméi.

An d'Madamm Mutsch huet virdrun hei gesot, datt ech eng Kéier an der Kommissioun gesot hätt, oder an där doter Kommissioun gesot hätt, am Moment géif de Rekrutement gutt lafen. Dat stëmmt. Mee do hunn ech awer éischer d'Volontäre gemengt. An hei schwätze mer jo iwwert d'Militaires de carrière. Dat ass natierlech eppes aneres.

Et bleift awer, datt mer och do - well och d'Fro komm ass vun den Offiziéier - eigentlech keng esou grouss Schwieriegkeet hunn, ausser natierlech, wa mer Spezialiste sichen. Bei den Offiziéier zum Beispill hu mer ganz vill Schwieriegkeeten, soubal mer an den Informatikberäich eraginn. Dat sinn natierlech där, där mer elo vill brauchen, duerch déi nei technologesch Ausrichtung. Also dat heescht, wa méi Spezialisatiounen gesicht ginn, dann hu mer Schwieriegkeeten ze rekrutéieren, fir de Rescht net esou.

Mee ech mengen awer trotzdem, wann de Kader nach besser gesat ass an och d'Campagne, déi mer wëlle maachen - déi dann e bëssen änlech soll lafe wéi déi bei der Police -, méi eng modern Rekrutéierungscampagne ass, datt dat derzou bäidréit, déi verschidde Berufsbiller opzeweisen, déi mer haut an der Arméi hunn an och nach wäerte schafen, an datt mer hoffentlech déi näämmlecht Erfolleger kréien, wéi d'Police se elo hat bei hirem leschte Rekrutement. Do hu si jo 200 Leit supplémentaire elo gesicht, wou se, mengen ech, an der éischer Etapp 900 Kandidaturen haten, wat einfach beweist, datt de Cumul, déi B-Karriär mat deem neien Image, ganz sécher eppes ka bréngen.

Dann nach ofschléissend: Den Här Baum seet, dat heite wär elo aleng weinst dem Usteige vum Effort de défense, dee mer musse maachen am Kader vun der NATO. Esou ass et awer net grad. Also et ass sécherlech och en Deel dovun hei derbäi, dat ass richtig. Mee mir müssen awer och wëssen, datt mer d'Arméi musse moderniséieren, och fir aner national Aufgaben an esou weider. Also, et ass net, datt mer déi Leit nëmmen zousätzlech astelle weinst dem Effort de défense.

Dat géif och iwwregens net duergoen, well wann Der den Effort de défense kuckt, wat do wierklech zu Buch schléit an an d'Geld schléit, dat sinn net déi, ech soen elo mol 50 oder 100 Zaldoten, déi mer méi hunn, mee dat sinn éischer Projeten, déi mer musse maachen, capacitaire Projeten. Et sinn déi, déi de Gros ausmaachen, wann et drëms geet, dee Montant ze definéieren. Mee do kréie mer nach genuch Zäit, fir driwwer ze diskutéieren zum richtigen

Zäitpunkt. An ech freeë mech dann natierlech och op spannend Debatte mam Här Baum, zousätzlech iwwer hir oder seng Approche a seng Meenung.

Mee ech wär awer och eng Kéier interesséiert, wann ech deene Lénken hir Defensepolitik eng Kéier géif erkläert kréien hei um Pult, also wat bedeit am Detail, wéi Dir lech d'Arméi virstellt. Dir sot jo, Dir sidd net géint eng Arméi. Wéi stellt Der lech déi da vir? Wéi géif dann Är Arméi ausgesinn? Wat géif se maachen? Wat wär hiren Objektiv? Et wär vläicht interessant, wann Dir eng Kéier géift e Pabeier ausschaffen, an da kéinte mer selbstverständlich och gär eng Kéier kontrovers doriwwer diskutéieren. Dat géif mech nawell ganz staark interesséieren.

Merci awer fir déi breet Zoustëmmung fir de Rescht, Här President.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci dem Här Verdeedegungsminister François Bausch.

(Brouhaha)

Parole après ministre fir den Här Marc Baum.

■ **M. Marc Baum (déi Lénk)**.- Jo, merci, Här President. Et ass ëmmer eng flott Situatioun, wann eng Heure de questions fir d'Deputéiert do ass, wou d'Deputéiert dann äntwerte kënnen op Froen, déi d'Ministeren hinne stellen.

Also, esou e Pabeier, dee gëtt et, Här Bausch. Dir kennt en, et ass de Basistext, wat de Walprogramm duerstellt. Dee kann ech lech ganz gären nach eng Kéier zoukomme loosse. Ech mengen, essenziell dobäi ass d'Fro, wat déi international Zesummenaarbecht ass, wat iwwerhaupt d'Gremie sinn, an deenen d'Arméi international vertrueden ass, a wat een als international Kooperatioun ugesäit a wat och d'Misiounsfindung ass, déi eng Arméi sech selwer gëtt respektiv déi eng Regierung der Arméi gëtt.

Mee gleeft mer, ech freeë mech gradesou wéi Dir op déi Diskussiounen, déi mer dann am Detail nach wäerten doriwwer hunn.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Marc Baum. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7664. Den Text steet am Document parlementaire 7664³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7664 et dispense du second vote constitutionnel

Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dëse Projet de loi mat 58 Jo-Stëmme bei 2 Nee-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : *Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par M. Aly Kaes), MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen)* ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue (par Mme Josée Lorsché) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : *MM. Marc Baum et David Wagner.*

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

Le savez-vous ?

DOCUMENTS PARLEMENTAIRES

Les projets et propositions de loi ainsi que les avis et rapports y relatifs sont publiés comme documents parlementaires qui font l'objet d'une numérotation continue.

Chambre des Députés

Compte rendu officiel

Supplément commun aux quotidiens :

Luxemburger Wort, Tageblatt, Zeitung vum Lëtzebuurger Vollek

Contenu rédactionnel :

Service du compte rendu de la Chambre des Députés

Service des relations publiques de la Chambre des Députés

Tél. 466 966-1

Saisie de texte :

Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Conception et mise en page :

Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Concept et coordination générale :

brain&more, agence en communication, Luxembourg

Imprimeries :

Mediahuis Luxembourg SA

60, rue des Bruyères

L-1274 Howald

Editpress SA

Belval Plaza, 7, avenue du Rock'n'Roll

L-4361 Esch-sur-Alzette

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

9. 7675 - Projet de loi autorisant la participation financière de l'État au programme stratégique d'infrastructure de l'Agence OTAN de soutien et d'acquisition (NATO Support and Procurement Agency - NSPA), ainsi qu'à l'infrastructure « Outside Cabling Plant 2 » (OCP2), à Capellen

Dee leschte Punkt op eisem Ordre du jour vun de Mëtten ass de Projet de loi 7675 iwwert d'Bedeelung vu Lëtzebuerg um Finanzement vun der NATO-Agence NSPA. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. A Rapportrice vun dësem Projet de loi ass déi honorabel Madamm Semiray Ahmedova. Madamm Ahmedova, Dir hutt d'Wuert.

■ **Une voix.**- Très bien!

Rapport de la Commission de la Sécurité intérieure et de la Défense

■ **Mme Semiray Ahmedova** (*déi gréng*), *rapportrice*.- Merci, Här President. Här Minister, léif Kolleeinnen a Kolleeen, ech stellen lech haut de mëndleche Rapport zum Gesetzesprojet 7675 vir. Et handelt sech hei ëm e Finanzéierungsgesetz fir déi Lëtzebuurger Participatioun um Infrastrukturprogramm vun der NSPA.

NSPA ass d'Ofkierzung fir „NATO Support and Procurement Agency“. Dat ass eng Agence vun der NATO, wéi schonn ugekënnegt, a si këmmert sech ëm de Kaf an d'Gestioun vu Material. Si gouf 1958 ënnert dem Numm NAMSA gegrënnt. 1968 ass d'NAMSA du vu Frankräich op Lëtzebuerg komm. Säit 2012 dréit se den Numm NSPA.

D'NSPA spillt eng wichteg Roll an ënnerstëtzt déi alliéiert NATO-Partner zum Beispill am Kader vu multinationale Programmer, wéi deene vum MRTT- (Multi-Role Tanker Transport)-Fliger, wou Lëtzebuerg jo och mat bedeelegt ass.

Fir Lëtzebuerg ass d'NSPA och e wichtige Partner fir d'Acquisitioun an den Entretien vun Ausrüstunge vun der Lëtzebuurger Arméi.

De Chiffre d'affaires vun der NSPA-Agence ass mëttlerweil ee vun deene wichtigste vun der NATO ginn an huet 2019 ronn 4 Milliarden Euro ausgemaach. D'Agence beschäftegt aktuell 1.500 Leit, dovunner 1.300 zu Lëtzebuerg, zu Capellen. An eng grouss Majoritéit dovunner sinn och Residenten hei zu Lëtzebuerg.

Niewent dësen direkte Retombées en termes d'emploi gëtt d'NSPA eis awer och eng Visibilitéit innerhalb vun der NATO a stäerkt esou eisen Engagement vis-à-vis vun den alliierte Partner.

Mëttlerweil sinn d'Infrastrukturen an déi ronn 40 Gebailechkeeten zu Capellen awer an d'Jore komm an entspieche souzeosen och net méi den aktuelle Standarden. D'Agence ass och mat der Zäit gewuess a brauch dréngend méi Plaz. Dofir huet de Comité de surveillance d'agence d'NSPA domadder chargéiert, en Infrastrukturprogramm op d'Been ze stellen. Dat Ganzt huet fënnef Phasen. Fir all Phas gëtt en detailléierten Avant-projet préparéiert. Wann alles no Plang verleeft, dauert de Programm bis 2035.

Lëtzebuerg iwwerhëlt esou zwee Drëttel vun de Konstruktionskäschten. Dës Kontributioun ass esou am Accord iwwert de Sëtz vun der NSPA festgeluecht. Effektiv profitéiere mir jo a besonneschem Mooss duerch d'Presenz vun der NSPA op eisem Territoire. Aner Käschten, wéi zum Beispill de Kaf vu Miwwelen oder Informatik, ginn iwwert den übleche Schlëssel vun der NATO verdeelt. An esou bedeelegt sech Lëtzebuerg do zu 0,1569 % um Kaf. Déi gesamt Käschte fir déi véier Phase belafe sech fir Lëtzebuerg dann op ganzer 200 Milliounen, ouni TVA an ouni Inflatïoun.

Derbäi kënn nach eis Kontributioun fir d'Finanzéierung vun engem technesche Gebai fir Dateniuwwerdroung zu Capellen, dem Outside Cabling Plant 2, an dat kascht 1,75 Milliounen Euro, och erëm ouni TVA. Et ass awer ganz wichteg ze betounen, datt béid Montanten integral ënner eisen Effort de défense am Kader vun eisem Engagement an der NATO falen.

Kuerz zu den Aarbechte vun der Kommissioun: De Projet de loi ass den 22. September 2020 vum Verdeedegungsminister deponéiert ginn.

De Staatsrot huet den 1. Dezember 2020 säin Avis ofginn. Dora bemierkt de Staatsrot, datt den Intitulé vum Projet onvollstänneg wier. Dëst gouf redresséiert an dem Staatsrot och per Bréif de 4. Februar esou matgedeelt. De korrekten Intitulé ass also « Projet de loi autorisant la participation financière de l'État au programme stratégique d'infrastructure de l'Agence OTAN de soutien et d'acquisition (NATO Support and Procurement Agency - NSPA), ainsi qu'à l'infrastructure "Outside Cabling Plant 2" (OCP2), à Capellen ».

Déi aner Remarque vum Staatsrot waren zur Terminologie vum Finanzéierungsgesetz a goufen och vun der Kommissioun esou iwwerholl.

De Projet de loi gouf an der Sëtzung vum 4. Februar 2021 virgestallt an zesumme mam Avis vum Staatsrot diskutéiert. De Rapport gouf den 9. Februar dëst Joer och ugeholl.

Fir zum Schluss ze kommen, wëll ech nach all deenen, déi un dësem Gesetzesprojet matgewierkt hunn, natierlech e ganz grouse Merci soen. Dat gesot, ginn ech och am Numm vun eiser gréngr Fraktioun den Accord zu dësem Gesetzesprojet a soen lech villmools Merci fir d'Nolauschteren.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools der Madamm Rapportrice Semiray Ahmedova.

Ech ginn d'Wuert direkt weider un den éischten ageschriwwene Riedner, den honorabelen Här Jean-Marie Halsdorf.

Discussion générale

■ **M. Jean-Marie Halsdorf** (*CSV*).- Merci, Här President. Léif Kolleeinnen a Kolleeen, fir d'alleréischt merci der Rapportrice fir hire mëndlechen schrëftleche Rapport, deen, mengen ech, praktesch alles seet. Ech wollt awer zwou, dräi Saache soen.

Dat Éischt ass effektiv emol, dass d'CSV déi finanziell Bedeelung ënnerstëtzt. D'CSV stoung nach ëmmer zur NATO, steet zur transatlantescher Wäertegemeinschaft. Demokratie, Rechtsstaat a Mënscherechter si fir eis eppes ganz Wichteges. A mir hoffen och, dass deen neien US-President Biden, deen haut jo un enger virtueller Sécherheetskonzferenz zu München deelgeholl huet, e bessere Mateneen an der NATO bréngt.

Mir wëssen alleguerten: Sécherheet gëtt et net zum Nulltariff. D'Arméi brauche mer, an dat kascht eppes. Esou ass et och bei den NATO-Agencen. Si sinn och wichteg Piliere vun der NATO, justement vun deem Verbund, an dës goufe jo an de leschte Jore stramm ëmorganiséiert. A mir kënnen wierklech frou sinn, well et waren an déi 20 Agencen an der NATO ginn an et gëtt der elo emol keng zéng méi. Mir hunn eng zu Lëtzebuerg behalen - mat eng vun deene gréissten. Dorop soll een houfreg sinn. Dat ass eng gutt Saach an duerfir, mengen ech, kann een dat nëmmen ënnerstëtzen, déi fréier NAMSA, déi 1958 a Frankräich war, 1968 op d'Cap komm ass an déi jo elo dann als NSPA nei op d'Welt komm ass, géif ech bal soen.

Mee bon, mir woussten a mir wëssen et allegueren, déi Politik maachen an déi sech fir d'Arméi interresséieren, dass déi Infrastrukturen op der Cap hu musse moderniséiert ginn. Dat soll jo da mat dësem Gesetz op den Horizont 2035 geschéien. D'Phas 1 ass jo gekläert, mee bei der Phas 2 bis d'Phas 5, Här Minister, hunn ech e bësse Bedenken. Ech stelle mer d'Fro, ob déi 10 % Reserv effektiv duerginn, well hei gëtt jo geschwat ouni TVA, ouni Inflatïoun an hei an do.

Also, emol kucken, wéi et weidergeet. Ech géif duerfir mengen, et wär gutt, wann de Minister eis da géif au fur et à mesure, wéi déi Etappen ëmgesat ginn, an d'Bild setzen a soen: „Voilà, elo si mer do drun. Dat kascht esou vill an esou weider.“ Dat heescht, ech mengen, et ass wichteg, dass d'Chamber an d'Bild gesat gëtt. Dorop insistéiere mer a mir wäre frou, wann dat de Fall wär.

Ofschléissend wollt ech soen: An eiser globaliséierter Welt vum 21. Joerhonnert, ech mengen, do ass

et wichteg, eng staark Allianz vun den Demokratien ze hunn, also eng staark NATO, wou d'USA an Europa op Aenhéicht sinn. Dat ass fir mech ganz wichteg. An ouni Kale Krich. Duerfir brauche mer och hei zu Lëtzebuerg am 21. Joerhonnert eng Defensepolitik, déi transparent a gutt erkläert gëtt. Dat ass ganz, ganz wichteg, well da kriss de och de Support vun de Leit. A justement eist demokratescht Fundament ass keng Schwächt, mee eng Stäerkt vun der Defensepolitik vun der NATO, vun der EU an och vun eisem Land Lëtzebuerg.

Merci.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Jean-Marie Halsdorf. D'Wuert geet direkt weider un den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Gusty Graas** (*DP*).- Merci, Här President. De 4. Abrëll 1949 gouf jo d'NATO gegrënnt vun zéng verschiddene Länner, dorënner och Lëtzebuerg. Wann een deemools virausgesot hätt, datt och fréier Länner vum Warschauer Pakt eng kéier géifen der NATO bäitrieden, dann hätt een ee warscheinlech awer net fir ganz voll geholl. Mee entre-temps huet sech ganz villes gedoen. Dat huet och derzou gefouert, datt jo u sech 1991 dunne gréissere Strategiewissel um Niveau vun der NATO koum.

D'NATO, déi, wéi vill Organisatiounen, gutt Zäite kann huet, manner gutt Zäite kann huet, war an de leschte Joren zimmlech staark an der Kritik. Ech wëll drun erënneren, datt de fréieren amerikanesche President, den Här Trump, schonn 2017 eng kéier gesot huet, d'NATO wier obsolet. Den Här Macron, dee mer natierlech vill méi sympathesch ass, huet 2019 gesot, d'NATO wier gehierdout. Ech mengen, souwuel deen ee wéi deen aneren hu se vläicht op hir Manéier awer e bëssen iwwerdrüwen. Et muss een am Nachhinein awer soen, datt warscheinlech kee vun en allen zwee Recht hat an datt d'NATO nach wie vor awer e staarkt Bündnis ass. Wat awer net wëllt heeschen, datt net nach muss dru geschaff ginn.

Mäi Virriedner ass virdrun hei drop agaangen, datt natierlech elo um Niveau vun de Vereenegte Staate vun Amerika en neie Wand bléist. An effektiv, net méi spéit wéi haut ass jo déi Münchener Sécherheetskonzferenz, déi leider net ka physesch stattfannen. Da maache se dat alt, wéi mir et jo och bei vilen Organisatioune maachen. An do huet den Joe Biden u sech schonn eng Ausso gemaach, déi awer dach Hoffnung matbréngt fir d'NATO. En huet am Fong elo net méi esou direkt vun deenen 2 % geschwat, datt dat en Objektiv wier, wat all Land misst erreechen, mee en huet éischter am Fong geholl den Europäer d'Hand gereecht a gesot: „Majo, kommt Dir emol mat neien Iddien! Wéi kënnen mer d'NATO dann nach an Zukunft verbessern?“

Mir hunn natierlech déi grouss Chance hei zu Lëtzebuerg, datt mer zënter 1968, wéi gesot, déi fréier NAMSA hunn, haut d'NSPA. Dat ass och fir den Image de marque vun dësem Land ganz wichteg. Et däerf een net vergiessen, datt d'NSPA u sech net onbedéngt reng militäresch Aufgaben huet. Ech wëll och drun erënneren, datt se elo zum Beispill an der Pandemie ganz aktiv an Italie war, datt se do dem Militär sechs Spideeler zur Verfügung gestallt huet oder datt se elo mat zéng gréissere Boeingen an den Afghanistan geflunn ass, fir Medikamenter dohinner ze liwweren. Also, wat se alles dann do organiséiert huet, dat beweist jo, datt awer och hei nieft deem militäreschen Objektiv och vill human Aufgaben derhannertstinn.

D'NAMSA - respektiv haut d'NSPA - war natierlech och zäitweis a méi schwieregen Zäiten. Ech erënneren do un 2014, wou souguer vu Stellenofbau geschwat ginn ass. Haut si mer an enger ganz anerer Situatioun. Haut muss een och op den ekonomeschen Aspekt vun der NSPA hiweisen. Et schaffen do plus ou moins 1.500 Leit, dovunner 1.300 Residenten. D'NSPA ass am direkte Kontakt mat Lëtzebuurger Betriber. D'Lëtzebuurger Betriber profitéieren also vun där Organisatioun. Et ass also och vun deem Standpunkt hier gekuckt, vum ekonomeschen hier, e wichtegt Standbeen, dat een och ouni Zweifel soll an Zukunft fleegen.

Dann däerf een zulescht och net vergiessen, datt zwëschent der Lëtzebuurger Arméi an der NSPA eng ganz gutt Relatioun besteet.

Ech mengen, mir hu scho bei deem Gesetz virdru kuerz iwwert de Bäitrag vu Lëtzebuerg zur NATO oder den Effort de défense geschwat. Nach eng kéier: Mir sinn do net onbedéngt e Musterschüler, loin de là. Mir stinn éischter am leschte Peloton. Dowéinst ass et och net méi wéi richtig, datt mer gewëssen Efforte maachen. Och deen heiten dréit derzou bäi, och wa mer eis natierlech net däerfen déi ganz grouss Illusioune maachen. Et sinn net déi heite Projeten - déi zwar net onweesentlech sinn! -, mee et sinn och nach aner Projeten, déi wäerten derzou bäidroen, datt mir eise Prozentsaz, dee jo de Moment zwëschen 0,6 an 0,7 läit, awer nach eng kéier kënnen eropschrauwen, op mindestens 1 %, géif ech mengen.

Jiddefalls, dës Infrastrukture mussen erneiert ginn. Zu Capelle sinn déi momentan net méi grad, loosse mer soen „up to date“. Si mussen ugepasst ginn. Dat ass och richtig esou.

Ech hunn och eng ganz kleng Remark ze maachen: Effektiv, wann een d'Evolution vun de Käschten elo kuckt bis 2035, do ass zwar eng Marge vun 10 % mataberechent. Ech hoffe jiddefalls, datt déi Marge vun 10 % duergeet, well mer zu dësem Zäitpunkt jo awer d'Evolution vun de Käschten net genee kënnen ofschätzen. Mee bon, et ass awer zumindest emol scho versicht ginn, eng gewësse Barriär virzegesinn, eng gewësse Reserv virzegesinn, wat och richtig ass.

An datt Lëtzebuerg deen IT-Bau - loosse mer et emol esou nennen - finanzéiert, dat fanne mir als Demokratesch Partei och ganz normal. Duerfir wäert ech och hei den Accord vun der Partei vun der DP bréngen. Ech soen awer och der Madamm Ahmedova nach e ganz grouse Merci - a, doënne sëtzt sel - fir hir zwee Rapporten. Merci.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Gusty Graas. Da geet d'Wuert un déi honorabel Madamm Lydia Mutsch. Madamm Mutsch, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Lydia Mutsch** (*LSAP*).- Merci, Här President. Et ass schonn impressionnant, dass mir hei zu Lëtzebuerg zënter 1968 eng wierklech grouss a bedeiend Struktur stoen hunn, wou ronn 1.500 Leit beschäftegt sinn a wou an iwwer 40 Gebailechkeete wichtig Aarbechte gelescht ginn am Kontext vun internationalen Operatiounen, awer och fir de wichtige Rôle vun der NATO bei der Gestioun vu multinationale Projeten ze begleeten. Vu Materialbeschafung bis hin zur Maintenance, Ekipementer, Logistik, Transport ass d'Palett vun den Aarbechten, déi do gelescht ginn, eng ganz grouss an och eng ganz wichteg.

Déi Struktur, déi eebe scho sou laang bei eis ass, ass mat der Zäit och gewuess. Et ass och elo e gudd Moment, fir Adaptatiounen ze maachen, net nëmmen un de Gebailechkeete selwer, mee och un den Aarbechtskonditioune vun de Leit fir d'Verbesserung vun der Aarbechtssécherheet, vun der Aarbechtsgesondheet. Dat ass fir eis ëmmer e ganz wichtigen Aspekt bei Projete wéi deem heiten.

Et ass schonn hei ugedeit ginn: Et ass eng Struktur, déi am internationale Kontext wichteg ass, mat där mer eng gutt Visibilitéit als Lëtzebuurger hunn, déi unerkannt gëtt fir eisen internationalen Defense-Effort. Mee et ass awer och eng Struktur, déi eis als Land eppes bréngt. Ech wëll just ee Beispill hei nennen: Tëscht 2015 an 2019 goufen en moyenne Kontrakter am Wäert vu 24,5 Milliounen pro Joer u Lëtzebuurger Entreprisé verginn. Dat ass ganz wichteg.

En anert Beispill, wat ech och virdru schonn ugedeit hat bei deem anere Projet, dee mer elo grad gestëmmt hunn, dat ass dee wichtigen Asaz fir d'Zivillbevölkerung, grad elo am Kontext vun der Pandemie. Mäi Virriedner huet vu verschiddenen internationale Projete geschwat, déi zum Deel hei matgesteiert gi sinn. Ech denken awer och un een, dee bei eis selwer war, nämlech dat Feldspidol, wat a Rekordzäit nieft dem CHL konnt opgericht ginn, wat eng ganz wichteg Struktur am Ufank vun der Pandemie hei zu Lëtzebuerg war.

Et sollt een ëmmer bei deene Projeten, déi mir hei stëmmen fir d'Lëtzebuurger Arméi, fir déi Strukturen, déi mir hei am Land hunn, betounen, dass et net nëmmen ëm en Effort fir d'Defense geet, wou mir als Bündnispartner gefuerdert sinn, mee och ëmmer ëm aner Missiounen, déi d'NATO huet: Friddensmissiounen oder Missiounen a Krisensituatiounen, a Krisegebidder. Dat schéngt mer och ganz wichteg ze sinn, fir d'Akzeptanz bei eise Bierger och permanent ze hunn.

Wéinst all deem, wat ech elo hei gesot hunn, sti mir och der finanzieller Participatioun um Programme stratégique d'infrastructure vun der NSPA 2020-2035 ganz positiv géintiwwer. A mir begrëissen natierlech och, dass dëst unerkannt gëtt fir eisen Defense-Effort.

Bon, et ass e Programme stratégique, an och dat ass schonn hei gesot ginn a virun allem och betount gi vun der Rapportrice, där ech e ganz grouse Merci wëll soen, well si dat hei ganz gutt a ganz ausféierlech resuméiert huet. Et ass och esou, dass dat e laangfristige Programm ass, e strateegesche Programm mat enger Laangzäitorientatioun. Dat fanne mir gutt.

Bon, et ass vläicht normal, dass et fir déi verschidde Phasen elo nach net all detailléiert Avant-projete ka ginn. Dofir fanne mir et gutt - mee de Minister huet och schonn ugedeit, dass en dat wäert maachen -, wann an Zukunft periodesch iwwert de Verlaf vum Programme stratégique an eiser Kommissioun kann informéiert ginn, vu dass bei enger Lafzäit bis 2035 natierlech eng ganz Rei vu wichtigen Adaptatiounen en cours de route kommen, déi eis interresséieren an an déi mir gäre géifen agebonne ginn.